WOJEWÓDZKI SĄD ADMINISTRACYJNY – PIERWSZA INSTANCJA

Sądy pierwszej instancji rozpoznają skargi na decyzje i postanowienia organów administracji publicznej, które mają siedzibę na terenie danego województwa. Jest **16** wojewódzkich sądów administracyjnych: w każdym województwie jeden. Sądy wojewódzkie dzielą się na wydziały: każdy wydział rozpatruje sprawy z innego zakresu.

Wojewódzki sąd administracyjny może albo skargę oddalić albo:

- uchylić w całości lub w części rozstrzygnięcie organu administracji;
- stwierdzić nieważność rozstrzygnięcia;
- zobowiązać organ administracji do wydania określonego rozstrzygnięcia lub podjęcia określonego działania

NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY – DRUGA INSTANCJA I NADZÓR

NSA rozpoznaje środki odwoławcze (skargi kasacyjne i zażalenia) od orzeczeń (wyroków i postanowień) wojewódzkich sądów administracyjnych – w trzech izbach:

- **IZBIE FINANSOWEJ** zajmującej się m.in. sprawami podatkowymi
- **IZBIE GOSPODARCZEJ** zajmującej się m.in. sprawami z zakresu działalności gospodarczej, ochrony własności przemysłowej, budżetu, dewiz, papierów wartościowych, bankowości, ubezpieczeń, ceł, cen, stawek taryfowych oraz opłat
- **IZBIE OGÓLNOADMINISTRACYJNEJ** zajmującej się m.in. sprawami z zakresu budownictwa, ochrony środowiska, rolnictwa, leśnictwa, zatrudnienia, samorządu terytorialnego czy cudzoziemców.

Naczelny Sąd Administracyjny może albo oddalić skargę kasacyjną albo:

- uchylić w całości lub w części wyrok wojewódzkiego sądu administracyjnego i przekazać sprawę temu sądowi do ponownego rozpoznania

PREZES NSA poprzez **BIURO ORZECZNICTWA** czuwa nad jednolitością orzecznictwa i sprawnością postępowania w sądach administracyjnych. W tym celu **BIURO ORZECZNICTWA** przeprowadza analizy i wizytuje wojewódzkie sądy administracyjne. **Czynności te nie mogą naruszać niezawisłości sędziego.**

PREZES NSA poprzez **KANCELARIĘ PREZESA NSA** zapewnia warunki prawidłowego funkcjonowania sądów administracyjnych, w szczególności w sprawach finansowych, kadrowych, administracyjno-gospodarczych.

Naczelny Sąd Administracyjny – INFORMOWANIE

W NSA działa **WYDZIAŁ INFORMACJI SĄDOWEJ (WIS),** który informuje o właściwości sądów administracyjnych i stanie spraw załatwianych w NSA oraz udostępnia do wglądu akta spraw przez NSA. WIS udziela informacji o działalności NSA, przyjmuje petycje, skargi i wnioski, a także sporządza statystyki sądowe. Przewodniczący WIS jest rzecznikiem prasowym NSA. Wydział prowadzi stronę internetową: **www.nsa.gov.pl** na której zamieszczona jest publicznie dostępna, darmowa baza orzeczeń sądów administracyjnych: **orzeczenia.nsa.gov.pl**

POZNAJ SĄDY ADMINISTRACYJNE

SĄDY ADMINISTRACYJNE

MIĘDZY JEDNOSTKĄ A PAŃSTWEM

N·S·A NACZELNY SĄD ADMINISTRACYJNY

ul. Gabriela Piotra Boduena 3/5, 00-011 Warszawa
informacje@nsa.gov.pl
www.nsa.gov.pl

Sądy administracyjne rozstrzygają spory pomiędzy obywatelami (lub innymi podmiotami) a władzą publiczną (administracją rządową, samorządem terytorialnym).

Pozwolenie na budowę, ochrona środowiska, podatki, dostęp do informacji publicznej, bezczynność organu administracji... **Działalność władzy publicznej może być zaskarżana** do sądów administracyjnych. Sądy administracyjne chronią obywateli przed niezgodnymi z prawem działaniami państwa – **gwarantują równowagę pomiędzy prawami obywatela a uprawnieniami władzy publicznej.**

Sędzia administracyjny **STOI NA STRAŻY PAŃSTWA PRAWA**

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej:

Artykuł 184: „Naczelny Sąd Administracyjny oraz inne sądy administracyjne sprawują (...) kontrolę działalności administracji publicznej. (...)"

DATY

1900 — **1922** — **1939** — **1 września 1980** — **1 stycznia 2004**

Działalność **Najwyższego Trybunału Administracyjnego** (pierwszy ogólnokrajowy sąd administracyjny)

Powstanie **Naczelnego Sądu Administracyjnego** (sądownictwo jednoinstancyjne)

Powstanie **wojewódzkich sądów administracyjnych** (wprowadzenie dwuinstancyjnego sądownictwa administracyjnego)

Dwie ustawy regulują działalność sądów administracyjnych:

Ustawa z dnia 25 lipca 2002 r.
Prawo o ustroju sądów administracyjnych
Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r.
Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

W Polsce sądowa kontrola organów państwa sprawowana jest przez powołane do tego odrębne sądy: **wojewódzkie sądy administracyjne** (sądy pierwszej instancji) i **Naczelny Sąd Administracyjny** (sąd drugiej i ostatniej instancji).

Dwie odrębne gałęzie sądownictwa w Polsce:

Sądy powszechne (rejonowe, okręgowe, apelacyjne) na czele z Sądem Najwyższym rozstrzygające m. in. sprawy cywilne i karne
Sądy administracyjne (wojewódzkie) na czele z Naczelnym Sądem Administracyjnym

Sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości (rozstrzygają spory) poprzez kontrolę działalności administracji publicznej.

Dla uruchomienia tej kontroli konieczna jest jednak **SKARGA obywatela** (lub innego podmiotu). Kontrola ta polega na badaniu, czy zaskarżone rozstrzygnięcie lub działanie ma podstawy w prawie i czy zostało podjęte przez właściwy organ. Sądy badają również, czy do wydania rozstrzygnięcia lub do podjęcia działania doszło przy zachowaniu procedury określonej prawem.

Kontrola sprawowana przez sąd administracyjny nie oznacza jednak zastępowania administracji przez sąd.

Naczelny Sąd Administracyjny

1	121	25 000
SĄD	SĘDZIÓW	SPRAW ROCZNIE

Wojewódzkie sądy administracyjne

16	500	70 000
SĄDÓW	SĘDZIÓW	SPRAW ROCZNIE